

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

RådNu.

Kompetenscentrum
för rådgivning

VÄLKOMMEN TILL RÅDNU...

Biodlingsexperten, företagaren och utbildaren Lotta Fabricius Kristiansen har ägnat 20 år åt honung och bin. Hon har utbildat biodlare såväl här hemma i Sverige som i länder som Vietnam och Indien. Lotta korades till Årets Matvän 2015 av tidningen Mat & Vänner och har fått diplom av Gastronomiska Akademien för framstående insatser med att sprida djupgående kunskap om biodling och honung. Hon är själv producent av KRAV-honung och var 2014 med och bildade föreningen Svenska Bin – en paraplyorganisation för att marknadsföra svensk honung och koppla den till ekosystemtjänsten pollinering. Nu bidrar under några månader hennes både djupa och breda kompetens till RådNu:s kunskapsbank och till EU-projektet SmartBees.

LOTTA FABRICIUS KRISTIANSEN!

SmartBees arbetar för att både bevara mångfalden av lokala raser av honungsbin och för att sprida den genetiska variant av bin som kallas VSH. VSH-bin bär på egenskapen att själva städa ut varroakvalster och deras ägg som annars är dödliga hot mot bisamhällen. RådNu:s roll i EU:s SmartBees-projekt är bland annat att ta fram en verktygslåda för utbildare och rådgivare för att lyckosamt sprida kunskap om vägen till hållbar biodling. Lottas bidrag blir bland annat att lyfta fram goda exempel från biodlare runtom i EU, och hon hoppas också vara med och bygga upp en bestående plattform för rådgivare inom biodling som vill utbyta erfarenheter kring best practise.

NATIONELLT NÄTVERKANDE I DALARNA

Årets nationella nätverksträff för Landsbygdsnätverket hölls den 8-9 november i Tällberg i Dalarna. På plats från RådNu fanns Christina Lundström, och Richard Andersson som gjort vår kurs **Innovation för rådgivare** höll i passen om kommunikation och innovation.

- Det var intressanta och givande dagar, med plats för många fler av lantbrukets rådgivare! hälsar Christina.

KUNSKAPSPODDEN AVSNITT 3:

Nu finns RådNu/SLU:s och Hushållningssällskapens förbunds podd avsnitt 3 publicerat. Där träffar du RådNu:s **Christina Lundström** och kognitionsforskaren **Jessica Lindblom** från Högskolan i Skövde.

NOBELTANKAR I DE GRÖNA NÄRINGARNA

Medverkar gör också **Jan Larsson** från SLU i Alnarp/Kompetenscentrum Företagsledning. Avsnittet som tar avstamp i årets Nobelpris i ekonomi hittar du [här](#) - eller sök och prenumera på kunskapspodden via iTunes!

HÖSTHÄLSNING FRÅN MARTIN MELIN: Vad kommer efter Lean?

Nyligen fick jag tillsammans med studenter från SLU möjlighet att åter träffa ledningen för en framgångsrik tillverkningsindustri i Halmstad. För sju år sedan besökte jag samma fabrik i samband med att de tilldelats ett pris för bästa Lean-företag. Företaget som tillverkar detaljer till bland annat bilindustrin har trots stenhård internationell konkurrens utvecklat sin verksamhet och därmed kunnat behålla sin tillverkning och jobbtillfällen i Sverige.

Företagsledaren berättade lika entusiastiskt nu som då om hur man utvecklat verksamheten mot ökad konkurrenskraft och förbättrad lönsamhet. Och visst blir man imponerad av effektivitetsökningar på 40 %, kraftigt förbättrad leveransprecision, allt nöjdare kunder och framförallt nöjda och friska medarbetare.

Företagets ledstjärna har varit den japanska managementfilosofin Lean produktion, som handlar om att systematiskt ta bort slöseri och få ett ökat flöde i processerna. Nyckeln är att decentralisera beslutsfattandet till arbetsgrupperna som utför arbetet "på golvet". Man arbetar med att sätta upp tydliga och motiverande mål, hitta orsaker till att flödet störs, och följer produktionen så tätt det bara går, helst med bara några timmars mellanrum.

Lean är fortfarande den "hetaste" strategin för framgång inom svensk industri och har inneburit att tusentals jobb som annars skulle ha flyttats till läglöneländer har kunnat behållas inom landet. Och arbetssättet är inte enbart för industrin, utan har visat prov på att kunna användas inom i stort sett vilken verksamhet som helst, inte minst inom lantbruket. Jag har efterforskat effekterna av Lean inom lantbruksföretag, och hittar många goda exempel på företag som förbättrat både produktivitet, produktkvalitet, djurhälsa och medarbetarnas engagemang med hjälp av detta.

Även om delar av svensk tillverkningsindustri har lyckats hålla läglöneländer på replängds avstånd ett tag, är trenden nu att även dessa länder börjat arbeta med lean. De skjuter tillbaka med samma ammunition. Och hur tänker svenska företagsledare då? Vad kommer efter Lean?

Enligt vd:n på fabriken i Halmstad finns det inget "efter Lean", vi måste helt enkelt bli ännu bättre på Lean än de. Och tyvärr håller svenska företag på att halka efter här. Vi är inte så duktiga som vi tror. Men för ett företag som redan nått expertnivån, what's next? I Halmstadfabriken har man identifierat tre förbättringsområden, tagit in Lean-konsulter och genomfört en rad förändringar. Dessutom vill man sprida kunskapen till andra. På fabriken har man därför byggt en liten konferensanläggning där man utbildar andra verksamheter i Lean; sjukhusledning och kommuner finns bland kunderna.

Svaret på frågan vad som kommer "efter Lean" är helt enkelt "mera Lean". Den som blir självgod och tror att man utvecklat färdigt ligger risigt till.

Martin Melin är forskare och lärare i organisation och ledarskap på SLU i Alnarp. Han är kopplad till RådNu i Skara och kompetenscentrum företagsledning i Alnarp.

COACHING? KOMMUNIKATIONENS GRUNDER? LEAN?

En del av RådNu:s verksamhet är vår uppdragsutbildning med olika kurser som fortbildar dig som rådgivare. Kurserna är till stor del webb-baserade, och upplagda så att du smidigt kan kombinera studierna med fortsatt rådgivningsarbete. Du studerar både självständigt där du finns till vardags och träffar dina kurskamrater vid något eller några tillfällen under kursen.

Vi startar kurserna när vi har tillräckligt många anmälda deltagare, så gå in på vår hemsida och läs mer!

[Information och anmälan hittar du här!](#)

[Gå till hemsidan](#) [Skicka vidare](#) | [Prenumerera](#)

RådNu:s nyhetsbrev produceras av SLU. •

y.lva.carlqvist.warnborg@slu.se

0511-670 00 (vxl).